

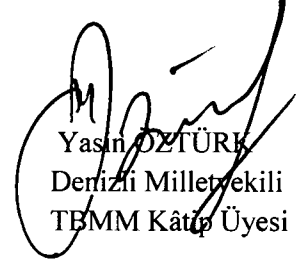

36937

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

Ülkemizde tarımsal üretimi düzenlemek, destekleri planlı bir şekilde dağıtmak amacıyla oluşturulan Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS), kâğıt üzerinde oldukça faydalı bir sistem gibi görünse de uygulamada çiftçiler açısından pek çok soru işareti barındırıyor.

ÇKS'nin temel hedefi, çiftçiyi kayıt altına almak ve üretimi takip edebilmek. Ancak sahaya bakıldığında, sistemin özellikle küçük ölçekli üreticiler için yeterince erişilebilir olmadığı görülüyor. Tapu veya kira sözleşmesi şartı, arazisini miras yoluyla devralmış ama tapu paylaşımı yapılmamış binlerce çiftçinin önüne engel olarak çıkıyor. Bu nedenle, üretim yapan pek çok kişi sistem dışında kalıyor ve Devlet Desteklerinden yararlanamıyor.

ÇKS kayıtları, çoğu zaman gerçek üretim koşullarını tam olarak yansıtmıyor.

Bazı bölgelerde, "kayıtlı arazi var ama üretim yok", bazı yerlerde ise "üretim var ama kayıt yok." Bürokratik süreçlerin ağırlığı, her yıl yenilenmesi gereken başvurular, belge toplama zorluğu ve artan masraflar, çiftçinin zaten zor olan işini daha da karmaşık hale getiriyor.

Devlet Desteklerinin büyük kısmı sadece ÇKS'ye kayıtlı üreticilere veriliyor. Bu da sistem dışında kalan binlerce çiftçiyi adeta "görünmez" hale getiriyor. Kayıt dışı kalan bu üreticiler, mazot ve gübre desteğinden, afet yardımlarından ve kredi imkanlarından yararlanamıyor. Oysa üretim yapan herkesin emeği aynı değerde olmalı.

ÇKS verileri, tarımsal üretimi planlamada önemli bir araç olarak görülüyor. Ancak bu veriler, köyden kente göç, tarımda yaşanan nüfus, girdi maliyetlerindeki artış gibi temel sorunları çözmiyor. Birçok çiftçi, sistemde kayıtlı olsa da ekonomik olarak ayakta kalamıyor. Yani, kayıt altına alınmak, tarımın sürdürülebilirliği anlamına gelmiyor.

Çiftçi Kayıt Sistemi, doğru tasarlanmış ama eksik uygulanmış bir proje olarak karşımıza çıkıyor. Gerçek çözüm, sadece kayıt tutmakta değil; çiftçinin üretim gücünü artıracak, maliyetini düşürecek, emeğini koruyacak politikaları hayata geçirmekte yatıyor.

Kayıtlı çiftçi olmak bir başlangıç olabilir — ama asıl mesele, o kaydın çiftçinin hayatında gerçekten neyi değiştirdiği.

Güncellenen son veriler itibariyle;

- 1) Türkiye genelinde; Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)'ne kayıtlı bulunan çiftçi sayısı kaçtır?
- 2) Son 5 yıl içerisinde Türkiye genelinde; ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısında bir düşüş yaşanmış mıdır? ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısında bir düşüş yaşanmış ise nedeni araştırılmış mıdır?
- 3) Türkiye genelinde; toplam kaç hektarlık tarım arazisi bulunmaktadır? Bu alanın ne kadarı sulanabilir özelliktedir?
- 4) Türkiye genelinde; son 5 yılda, ayrı ayrı belirtmek üzere imara açılan tarım arazisi miktarı ne kadardır?
- 5) Türkiye genelinde; 2025 yılında toplam ne kadar tarımsal destekleme yapılmıştır?